Veertiende voortgangsrapportage van de voortgangscommissie Curaçao aan het ministerieel overleg

Over de periode 1 oktober 2014 tot 1 januari 2015

De commissie:
Mr. M.J.H. Marijnen (voorzitter)
Drs. E.J. Mulock Houwer (lid)
Mr. C.A. Peterson (lid)

Maart 2015

1. De veertiende rapportage

De commissie heeft de eer het ministerieel overleg de veertiende rapportage aan te bieden. Deze rapportage heeft betrekking op de voortgang van de uitvoering van de plannen van aanpak van SDKK en het KPC in het vierde kwartaal van 2014. Omwille van de actualiteit is ook later verkregen informatie in deze rapportage verwerkt.

Werkbezoek

De commissie had haar werkbezoek van maandag 9 tot en met woensdag 11 februari 2015. Wat betreft de KPC werd kennisgemaakt met de nieuwe korpschef en zijn plaatsvervanger. Tijdens het open en zeer informatieve gesprek kreeg de commissie een positieve indruk van de nieuwe leiding, die dit jaar is gestart met een vrijwel nieuw managementteam. Alle inspanningen zijn gericht op afronding van het plan van aanpak en het structureel verbeteren en borgen van het functioneren van de politieorganisatie

Vervolgens is uitvoerig gesproken met het veranderteam (VT) KPC en de nieuwe korpsleiding over wat het VT heeft bereikt en nog gaat afronden om op 1 april de werkzaamheden voor KPC te beëindigen. Van belang is dat de nieuwe korpschef vanuit zijn vorige functie buiten het korps al deel uitmaakte van het VT, hetgeen zijn inwerkperiode en zijn start bij het KPC heeft vergemakkelijkt. De commissie meent, terugkijkend, dat de instelling van het VT een goede en effectieve maatregel is geweest van de minister van Justitie. Het veranderteam ging slagvaardig, met kennis van zaken en met gezag aan het werk met als resultaat overeenstemming met de vakbonden en formalisering van de nieuwe politieorganisatie.

Voorts werd gesproken met de directie en de Mt-leden van de SDKK. Daar trof de Commissie een meer gemotiveerde leiding aan dan tevoren, hetgeen heeft geleid tot meer vertrouwen in het noodzakelijke veranderingsproces en de structurele borging daarvan. Voorts werd een gesprek gevoerd met Usona, werd intensief gesproken met de bij het JJIC betrokken ambtenaren en werd kennisgemaakt met de nieuwe vertegenwoordiger van Nederland te Willemstad, de heer Henk Brons. Zoals gebruikelijk werd op het ministerie van justitie indringend gesproken met de minister van Justitie en enkele van de bij de onderhavige onderwerpen betrokken ambtenaren.

Het algemene beeld

De commissie pleegt in dit deel van de rapportage een algemeen beeld over de voortgang te schetsen. Veelal was dat beeld zorgelijk; deze keer was er reden tot enig optimisme. Na het sluiten van het convenant met de vakbonden kan het KPC vooruit en dat doen zij met een nieuwe leiding die veelbelovend is en ambitieus. Bij de SDKK heeft de commissie in het gesprek met de directie meer ambitie en initiatief aangetroffen dan voorheen. Voorts is bemoedigend dat het land een storting bij Usona heeft gedaan waardoor projecten weer kunnen worden opgestart.

Financiering projecten

In verband met de beëindiging van de samenwerkingsprogramma's met Nederland, van waar uit projecten door Usona worden gefinancierd, konden facturen die met Nederlandse samenwerkingsmiddelen moeten worden betaald nog tot medio november 2014 worden ingediend. Facturen van projecten die langer lopen dienen uit de Landsbegroting te worden betaald.
De commissie is van mening dat voorkomen moet worden dat de projecten vertragingen ondervinden door financiele perikelen tijdens de uitvoering. Daarom beveelt de commissie (nogmaals) aan om de resterende Nederlandse gelden – naar de commissie begreep 4 miljoen Naf - op enigerlei wijze beschikbaar te houden voor het doel waarvoor zij bedoeld waren, namelijk de uitvoering van de plannen van aanpak.
De Commissie heeft zich er over verbaasd dat op een daartoe strekkend verzoek van de minister van Justitie nog altijd geen afdoende antwoord is ontvangen.

Beheersovereenkomst met Usona

In januari 2015 heeft het ministerie van Financiën op grond van de beheersovereenkomst die het land met Usona sloot een bedrag van ruim acht miljoen Naf overgemaakt, ter financiering van projecten van het land uit het zogenaamde masterplan KPC en SDKK. In 2015 zal nog een storting worden gedaan. Daarmee kunnen de projecten uit de plannen van aanpak worden uitgevoerd. Dat is een goede ontwikkeling. De commissie verneemt in de volgende rapportage graag welke projecten zijn opgestart en wanneer zij worden afgerond.

2. KPC

De nieuwe korpschef en zijn plaatsvervanger gaan invulling geven aan de nieuwe organisatie. Zoals eerder door de Commissie aanbevolen zal de minister met de korpsleiding een managementovereenkomst sluiten op basis waarvan door de korpsleiding verantwoording kan worden afgelegd over de uitvoering van gemaakte afspraken.
Binnen de eigen organisatie zal er aandacht zijn voor het voorbeeldgedrag van MT leden en voor duidelijkheid en transparantie bij de besluitvorming door de korpsleiding.
De plaatsing van het personeel is afgerond en voor de opleiding van het personeel is een opleidingsplan gemaakt. De minister heeft bepaald dat het opleidingsinstituut voor justitie ORV prioriteit zal geven aan de politieopleiding en daarover zijn reeds afspraken gemaakt.
Gewerkt wordt aan borging van behaalde resultaten door invoering van een kwaliteitssysteem.
Bij algemeen dienstvoorschrift zal het integriteitbeleid sneller worden ingevoerd en het Bureau Interne zaken zal schendingen onderzoeken.
Voorlopig wordt het P beheer (HRM) door een ervaren lid van het veranderteam waargenomen. Het hoofd financieel beheer is vervangen en de administratieve organisatie moet en zal spoedig worden herzien, zodat er weer verantwoord en transparant kan worden gewerkt.

De commissie is verheugd dat bij het KPC naast het intensieve werk van het veranderteam nu ook bij de staande organisatie na een periode van relatieve stilstand een nieuwe en opgaande lijn is ingezet. De commissie meent dat daarmee goede voorwaarden zijn geschapen om tot uitvoering van de plannen te geraken. De eerdere stelling van de commissie dat het KPC in 2015 het plan van aanpak (vrijwel) geheel kan afronden is daarmee dichterbij gekomen.

Aan het eind van het werkbezoek heeft de commissie afgeronde, dan wel bijna afgeronde bouwprojecten uit het plan van de KPC bezocht en daar een positieve indruk van overgehouden.

SDKK

Versterking management

Het gesprek in de gevangenis werd voorafgegaan door een voorpagina-artikel in het AD van die dag, waarin de directeur van de SDKK de commissie betichtte van vooringenomenheid. Al of niet bedoeld werd dit de aanzet tot een pittig maar constructief gesprek met de commissie. De directeur begon met een presentatie van de situatie in de gevangenis en de plannen met bewust gekozen speerpunten voor verandering en verbetering. Vervolgens ging hij in op een studiedag voor de leidinggevenden van de inrichting (unithoofden en afdelingshoofden) die binnenkort zal worden gehouden met als doel te komen tot een visiedocument van de SDKK dat aan de minister zal worden aangeboden ter goedkeuring. Het gesprek over het krantenartikel was vervolgens scherp ,open en constructief, met als resultaat dat de wederzijdse opvattingen en posities helder waren en een basis vormen voor vertrouwen in de verdere aanpak . Ter afsluiting van het werkbezoek werd de commissie langs de vele verbeteringen (uitgevoerde projecten) in de gevangenis geleid.
De commissie heeft in eerdere rapportages grote bezorgdheid geuit over de gevangenis en de leiding in het bijzonder. Dit keer kijkt de commissie terug op een informatief en constructief bezoek waarbij directie en management zich profileerden en de gewenste informatie verstrekten. Ook de uitvoeringsrapportage van de SDKK verschafte meer toegespitste informatie. Positief is dat een directielid verantwoordelijk is gesteld voor de uitvoeringsrapportages en het contact met de commissie.
Voor 2015 heeft de directie zeven dominante thema's/speerpunten aangewezen en uitgewerkt. Deze thema's vermelden doelstellingen, activiteiten, te bereiken resultaten en wie waarvoor verantwoordelijk is. Het gaat om de volgende onderwerpen:

1. De huisdienst
2. Structurele aanpak verzuimproblematiek
3. Uitvoering Masterplan
4. Dagprogramma
5. Integriteit
6. Opleidingplan en
7. Beveiliging

De commissie heeft 2 belangrijke wijzigingen in de leiding vastgesteld. Dat zijn met name de toevoeging van de oud korpschef KPC als adviseur aan de directie en het vertrek in november van de twee

medewerkers van DJI . Dat betekent dat de directie rechtstreeks voor de uitvoering van de projecten verantwoordelijk is en gesteund wordt door een zeer ervaren politieman. Deze factoren leiden er toe dat nu op eigen kracht invulling aan de taken moet worden gegeven. De commissie verwacht dat de directie van de SDKK nu voort zal gaan op deze weg. In dat licht adviseert de commissie de minister van justitie om de aanvraag voor nieuwe ondersteuning door DJI te heroverwegen en te vervangen door een verzoek om tijdelijke hulp in geval van specifieke problemen of specialistische werkzaamheden.
De commissie betreurt het dat de minister op zijn verzoek om DJI-ondersteuning nog altijd geen antwoord heeft ontvangen.

Veranderteam SDKK
De directie maakte melding van de inzet van het Veranderteam bij de SDKK zoals dat ook bij het KPC gebeurd is. Zij laat zich graag bijstaan om de beoogde veranderingen en verbetering door te kunnen voeren en verwacht dat het team in april kan beginnen.

Zelfbeheer
Tijdens de gesprekken met de directie van de gevangenis kwam wederom het zelfbeheer aan de orde. De commissie merkte eerder al op dat voor een operationele dienst als de gevangenis het van vitaal belang is om zelfstandig beheersbesluiten te kunnen nemen. Niet alleen in financiële zin, maar ook in personele zin. De bevoegdheden van de directeur zijn op die terreinen momenteel vrijwel nihil, waardoor omslachtige en langdurige procedures moeten worden gevolgd. De commissie heeft dat onder de aandacht van de minister gebracht.

Jeugddetentieinrichting JJIC
Met dank heeft de commissie van de minister alle informatie over de nieuwe jeugdinrichting JJIC ontvangen. Ook sprak de commissie daarover met de verantwoordelijke ambtenaren.
De commissie is verheugd dat de regering van Curaçao haar verantwoordelijkheid ten opzichte van de gescheiden bewaring van jeugdige en volwassen delinquenten concreet invult en daarbij nadrukkelijk onderscheid wil maken tussen detentie én behandeling/begeleiding. Niet in de laatste plaats vanwege de hoge investeringen die daarmee gepaard gaan. Een inrichting met acht plaatsen is al operationeel; de commissie bezocht die inrichting tijdens het vorige werkbezoek. Met de bouw van een grotere inrichting (1ste fase: een gesloten Justitiële behandelafdeling met 24 plaatsen) is een aanvang gemaakt. Een groot punt van zorg is dat in de financiering van de exploitatie nog niet is voorzien.

De commissie acht het van groot belang dat snel een begin gemaakt kan worden met het samenstellen en opleiden van de personele organisatie van het JJIC.

4. Aanbevelingen

A. De commissie beveelt aan de Nederlandse USONA middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van de plannen van aanpak en daar op korte termijn duidelijkheid over te verschaffen.

B. De commissie adviseert de minister van Justitie om snel uitvoering te geven aan het tot stand komen van managementafspraken met de leidinggevenden van SDKK en die in prestatieovereenkomsten vast te leggen en als basis daarvoor een visie- en meerjarenplan te laten opstellen.

C. De commissie adviseert de minister van Justitie snel te starten met het veranderteam (VT) in de SDKK

D. De commissie adviseert de minister van Justitie de aanvraag voor DJI ondersteuning zodanig te heroverwegen dat ondersteuning wordt gevraagd bij specifieke problemen of specialistische werkzaamheden.

E. De commissie adviseert tijdig te starten met werving van extra personeel voor het JJIC en de daarbij behorende lasten op te nemen in de begroting van 2016.

****